

Dokumentológia 1

Prof. PhDr. Dušan Katuščák, PhD.

Základná terminológia

1. **Dokumentológia** – náuka, veda o dokumentoch – typológia dokumentov
2. **Mediológia** – náuka, veda o médiách (nosič aj obsah)
3. **Bibliografia** – popis a súpis dokumentov - metadáta
4. **Bibliológia** – veda o knihe, histórii knihy, médiách, Biblii

BIBLIOGRAFIA – komplexná praktická
disciplína

Druhy dokumentov

- • **Knihy** (BK) –tlače, rukopisy a mikroformy textových materiálov monografickej povahy.
- • **Seriály** (SE) - tlače, rukopisy a mikroformy textových materiálov vydávaných v častiach s periodickou schémou vydávania (napr. periodiká, noviny, ročenky).
- • **Počítačové súbory** (CF) –počítačový softvér, číselné údaje, počítačovo orientované multimédiá, on-line systémy a služby. Ďalšie triedy elektronických zdrojov sa kódujú podľa najvýraznejšieho aspektu. Tieto materiály môžu byť monografickej alebo seriálovej povahy.
- • **Mapy** (MP) –všetky typy tlačí, rukopisov a mikroforiem kartografických materiálov vrátane atlasov, listových máp a glóbusov. Materiál môže byť monografickej alebo seriálovej povahy.

Druhy dokumentov

- • **Hudobniny** (MU) - tlače, rukopisy a mikroformy hudobnín ako aj pre hudobné zvukové nahrávky a nehudobné zvukové nahrávky. Materiál môže byť monografickej alebo seriálovej povahy.
- • **Vizualne materiály** (VM) – premietateľné médiá, nepremietateľné médiá, dvojrozmernú grafiku, trojrozmerné artefakty alebo prirodzene sa vyskytujúce predmety a skladačky. Materiál môže byť monografickej alebo seriálovej povahy.
- • **Zmiešané materiály** (MX) – primárne sú to archívne a rukopisné zbierky (archival and manuscript collections) materiály zmiešanej formy (mixture of forms of material). Materiál môže byť monografickej alebo seriálovej povahy. (Do roku 1994 sa táto skupina volala **Archívne a rukopisné materiály** (AM), eng. Archival and manuscript material (AM)).

Bibliografia 1 – tézy

- Terminologické otázky bibliografie a bibliografickej činnosti; Bibliografia ako spoločenský jav;
- Náčrt dejín bibliografie; Vývin názorov na bibliografiu;
- Štruktúra bibliografie ako špecifickej disciplíny knižničnej vedy; Bibliografické metódy;
- Druhy bibliografie.
- Základné otázky bibliografickej komunikácie a bibliografickej tvorby;
- Slovenské a zahraničné bibliografické služby;
- Systém bibliografie na Slovensku a medzinárodný program Univerzálnej bibliografickej registrácie (IFLA UBCIM);
- Trendy uplatňovania informačných technológií v bibliografii;
- Technika identifikácie a popisu dokumentov a triedenie získaných záznamov, štúdium techník produkcie a šírenia kníh.

Bibliografia 2 – tézy

- Bibliografia ako štruktúra a systém; Imanentistická a komunikačná koncepcia bibliografie; Vzťah bibliografického a knižničného systému; Knižnice, bibliografia a Internet;
- Komunikačná koncepcia bibliografie; Metodologický význam koncepcie bibliografickej komunikácie; Model bibliografickej komunikácie; Prvky a procesy bibliografickej komunikácie; Príjem a spracovanie informácií;
- Bibliografická komunikácia z aspektu teórie textu; Štruktúra bibliografického textu; Funkcie bibliografického textu;
- Národné bibliografické služby; Druhy bibliografie v bibliografických službách;
- Náčrt vývinu bibliografických služieb na Slovensku; Úlohy a funkcie národných bibliografických služieb; Technologické aspekty národných bibliografických služieb.

Bibliografia 3 - tézy

- Analýza a spracovanie dokumentov
- Tradičné formáty na spracovanie a výmenu bibliografických informácií
- Poznanie a praktické používanie: európske a svetové štandardy, formáty ISO 2709 MARC 21, Anglo-americké katalogizačné pravidlá
- Štandardy ISO SGML, súbory autorít; spracovanie dokumentov v integrovaných knižnično-informačných systémoch

BIBLIOGRAFIA

Povinná literatúra:

- **Prednášky**
- Katuščák, Dušan: *Moderná a postmoderná digitálna bibliografia [elektronická publikácia]*. - 1. vyd. - Martin : Slovenská národná knižnica, 2009. .– 124 s. ISBN 978-80-89301-45-4; EAN 9788089301454. Dostupné:
- **Informačná výchova** / Dušan Katuščák a kol. Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1998
- **Bibliografická komunikácia : Výmena bibliografických údajov** / Dušan Katuščák. - Bratislava : Slovenská technická knižnica - Centrum VTI SR, 1994.
- **Bibliografia** / Katarína Ruttkayová, Jiří Kábrt. – Bratislava : Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1991.
- **Knižnica** : Revue pre knihovníctvo a bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, ochranu dokumentov, biografistiku, archive a museum knihy, knižnej grafiky a literárnych pamiatok [Mesačník]. – Martin : Slovenská národná knižnica, 2000-
- Bibliografický zborník. Martin : Matica slovenská, 1959-2000. Ročenka
- Bibliografický zborník. Martin : Slovenská národná knižnica, 2000- .

Bibliografia

- **MARC 21 : Bibliografický formát.** Martin : Slovenská národná knižnica, 2004. Adresa:
<http://www.kis3g.sk/dokumenty/index.html>
- **AACR : Anglo-americké katalogizačné pravidlá.** Martin : Slovenská národná knižnica, 2004.
- **Európske digitalizačné projekty a iniciatívy** (zdroje na internete) DIGICULT, MINERVA, ECHO, Lundské princípy, Parmská charta, Lundský akčný plán, NDLTD, Charta UNESCO o uchovávaní kultúrneho dedičstva, Smernice o uchovávaní kultúrneho dedičstva, Odporúčania pre digitalizačné projekty. Adresa:
<http://www.viks.sk/digitus/>
- Chrestomatia k základom bibliografie (heslá zo slovníka Informačná výchova k bibliografii)